

خیلواکی

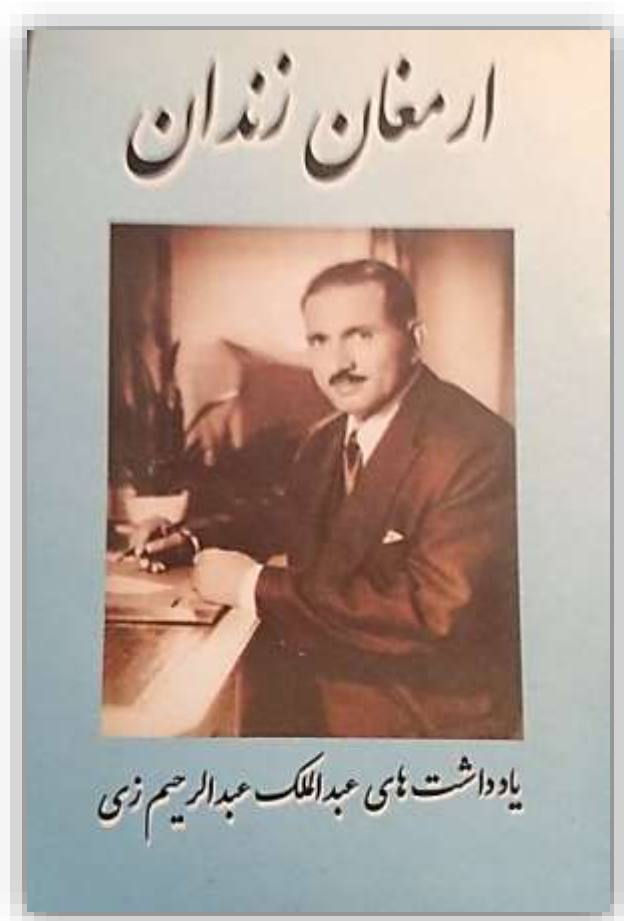
استقلال

www.esteqtaal.net

چهارشنبه ۲۹ مارچ ۲۰۲۳

به اهتمام بهاول ملک عبدالرحیم زی

از یادداشت های عبدالملک عبدالرحیم زی

افتخار داریم که جهت افشای حوادث و وقایع مبرهن تاریخ و روشنی اذهان هموطنان که نسل های موجوده و آینده باشند، خاطرات مرحوم عبدالملک عبدالرحیم زی وزیر مالیة مبتکر، فعال، سختکوش و خدمتگار حقیقی ملت افغانستان را که علی الرغم

salamwatanam@gmail.com

نوآوری های عام المنفعه در ساحات صنایع، مالیات، بودجه، زراعت، بانک داری و اقتصاد، با افتراپی که هرگز به اثبات نرسید، مدت ۲۲ سال را بی سرنوشت در زندان های مخوف و سیاه چال های تاریک بدون محکمه عدلی سپری نمود، به مطالعه خوانندگان و هموطنان معزز می گزاریم.

از محترم آقای بهاول ملک مقیم جرمنی که با ارسال کتاب آموزنده و مستند «ارمغان زندان» اثر مرحوم عبدالملک عبدالرحیم زی پدر بزرگوار شان، لطف بزرگی جهت پیشکش معلومات جامع و غیر قابل انکار دهه های متوالی قرن ۲۰ میلادی افغانستان عزیز نموده اند، نهایت سپاس گزار هستیم. روح و روان آن خدمتگار افغانستان عزیز شاد و یادشان همیشه گرامی باد.

... پیوسته به گذشته

قسمت دوازدهم

پس منظر کاری و پلان اقتصادی اول

این کار را در حقیقت دست قاهر قدرت برای لغزش و انحراف این خاندان به وسیله یک فرد احساساتی و مغفل مغرور آنها نقش بندی نمود، زیرا طوریکه تاریخ این کشور گواهی میدهد و همه مردم بر این واقعیت آگاه اند، در طول بیش از ۲۵ سال قبل از تصدی من از روزیکه افغانستان صاحب تشکیلات مدرن و بودجه مربوط بآن گردیده است هیچ وزارت مالیه و اقتصاد کشور و باز در هیچ یک از حکومت ها و دولت ها به چنان یک موفقیت های مالی و اقتصادی و هم چنان توازن مالی و انکشاف و پیشرفت اقتصادی که من در مدت سه سال و چند ماه بار آوردم، نائل نگردیده است.

سازمان ملل متحد، پوهنتون ها و علماء اقتصاد کشور های پیشرفته بر اقتصاد دور من و عبدالمجید خان زابلی قضاوت ها نموده اند و در نتیجه دور تصدی مرا ستایش و کار های او را نکوهش کرده اند. به آن بودجه که در بیش از ۳۵ سال (۱۳۱۹ تا ۱۳۳۳) از ۳۰ میلیون افغانی به ۵۰۰ میلیون افغانی رسیده بود، من در ظرف یک سال (۱۳۳۳) و باز بدون وضع کدام مالیه جدید یا افزونی در

مالیات، محض از همان منابع مستمر گذشته آنرا به یکهزار و یکصد (۱۱۰۰) ملیون افغانی رسانیدم و در سال بعد، این رقم به یک هزار و سه صد (۱۳۰۰) ملیون رسانیده شد. بعداً روی پلان اقتصادی بی بدیلی که خود طرح و درست یکنیم سال با همه فقدان احصائیه، جغرافیای اقتصادی، اسناد علمی، اشخاص ورزیده و از همه مهمتر تجربه، آن را به وسیله پرسنل خود کشور و به زبان خود کشور و برای پیشرفت کشور عزیز، تدوین و تکمیل کردم، ارقام بودجوی کشور را سالانه تقریباً به ۳ میلیارد (۲۹۰۰) ملیون رسانیدم.

در بودجه پلان نیز مخارج یا تخصیصات افغانی آن صد در صد از منابع محل تمویل می شد در حالیکه بیش از شصت و شش (۶۶) فیصد اسعار خارجه آن نیز بدون توسل به قرضه از در آمد فروش اموال صادراتی خود کشور به دست می آمد و بدین طریق تأمین و تضمین شده بود. از نگاه اداری و محاسبه نیز ریفرم های گوناگونی به وجود آورده با ترتیب یک تشکیلات مدرن و تقسیم وظایف قانونی هر قدمه امور اداری و معاملات حسابی کشور را بطور بی سابقه منظم نمودم.

درینجا باید واضح کرد، اهمیت ارقام سرمایه گذاری پلان اول اقتصادی را از آنجا فهمیده میتوانیم که با وجوه و تخصیصات تسویه پلانهای بعدی آن را مقایسه کنیم.

در پلان اول به نرخ رائج آنروز مجموعاً بیش از چهارده ملیارد و پنج صد ملیون (۱۴۵۰۰) افغانی که به نرخ فی دالر ۲۰ افغانی معادل ۷۲۵ ملیون دالر امریکایی میگردد، سرمایه گذاری می شد. منجمله از مخارج پلان (۴۶۶) چهار صد و شصت و شش ملیون اسعار خارجی آنرا دالر امریکایی تشکیل داده و بقیه وجوه که به سعیر ۲۰ افغانی نرخ رسمی آنروزی فی دالر معادل (۲۵۹) دو صد و پنجاه و نه ملیون دالر می شد برای مخارج محلی به پول افغانی محاسبه شده بود. از آنجا که در آنروز یک انس شمش طلا به (۳۵) دالر بود، و اما امروز (۶ جون ۱۹۸۹) روی نرخ بازار بورس لندن به فی انس بیش از (۲۷۸) دالر امریکائی خرید و فروش دارد، روی همرفته به حساب هر دالر آنروز معادل هشت (۸) دالر امروز می شود، فلهاذا (۷۲۸×۸=۵۸۰۰) به نرخ امروز در پلان اول اقتصادی تخمیناً معادل پنج ملیارد و هشت صد ملیون دالر امریکائی سرمایه گذاری می شد که طوریکه گفته شد بیشتر ارقام وجوه محسوبه آن از منابع خود کشور بدون توسل به قرضه یا نشر نوت، تضمین می شد و این خود برای یک کشوری که در پیش از آن سالهای متمادی به کسر حاد بودجوی یا به افاده روشنتر، فقر مزمن تخصیصات بودجوی مواجه بود و هم چنان در عدم توازن مالی و بالنتیجه گساد و بحران اقتصادی بسر می برد، نعمتی بود بیشمار و موقییتی بود از حد بسیار.

اهمیت ارقام فوق وقتی خوبتر فهمیده شده میتواند که به حجم سرمایه گذاری های بعد از مرور ۲۰ سال نظری بیندازیم و پلان هفت ساله دور جمهوریت نام نهاد داود شاهی بیش از چهار میلیارد دالر سرمایه گذاری شده نمیتوانست، در حالیکه بیش از نود فیصد آن ارقام نیز از قرضه و کمکهای خارجی و کذا نشر نوت مد نظر گرفته شده بود، چنانچه بیش از دو میلیارد دالر آنرا حکومت آنوقت ایران تضمین میکرد و بیش از یک میلیارد آنرا روسها . گویا بعد از بیست سال سرمایه گذاری استهلاک بیش از پنج میلیارد دالر قروض کمر شکن خارجی و نشر نوت داخلی کشور حالتی پیدا کرد که بر علاوه آنکه نتوانست لا اقل به قدرت و قوت ۲۰ سال یعنی از آن دور تصدی من سرمایه گذاری کند بلکه کارش بجائی کشید که برای تأمین تخصیصات بودجه عادی خود هم باید به هر سو دست تگدی دراز کرده، روغن نباتی، شکر و گندم و صابون و مخارج روزمره را هم از خارج و باز به قرض به دست آورد!؟ گویا بار همه آنچه هائی را که امروز نسل موجوده را برای تکافوی مخارج مواد استهلاکی به قرض می گیرند، بانئست نسل های آینده به دوش گیرند.

پلان اول از نگاه اهداف سرمایه گذاری نیز در مقام اعلى و اعظمی پلانگذاری قرار داشت زیرا نه آنکه این پلان بر روی ایجاب آنکه کشور در مرحله های نخستین سرمایه گذاری ها و بالنتیجه انکشافات اقتصادی بکار داشت، طرح و پی ریزی شده بود در صورت تطبیق صحیح برای کشور سه چیز را ارمغان می آورد:

۱) ارتقای قدرت استحصال، تنها در ساحة زراعت بیش از ده فیصد می بود، یعنی با به دست آوردن مواد جدید ارتزاقی و صنعتی- زراعتی، پنجصد تا هفت صد هزار تن بیشتر از حجم استحصال قبل از تطبیق پلان را میسر می ساخت، چنانچه غرض تحقق همین مقاصد در انکشاف زراعت بیش از دوصد و پنجاه هکتار (معادل یک ملیون و دو صد و پنجاه و نه هزار (۱۲۵۹۰۰۰) جریب) زمین بایر جدیداً دایر میگردد.

۲) از لحاظ جذب بیکاران با عملی شدن درست این پلان بیش از نیم ملیون انسان، بیشتر آن در سکتور زراعت به کار می افتاد.

۳) در صورت صحت تطبیق این پلان تهداب پلان های وسیعتر برای سرمایه گذاری حجیم و بزرگتر گذاشته می شد.

باید توضیح کرد این پلان که در لسان انگلیسی به بسیاری مراکز علمی سازمان اقتصادی یونو، بانک انکشافی بین المللی، بانک صادراتی امریکا، سازمان کمک های بین المللی امریکا، ایکافی، پوهنتون های بزرگ کشور های راقیه و همچنین به شخصیت های برجسته علمی در ساحة مالی و

اقتصادی توزیع شده بود، آنرا قدر کرده، طرح و تدوین آنرا بزرگترین موفقیت برای چنان يك کشور که در پیش از آن مجهول الهویه گفته می شد، میدانستند. چنانچه مربوط به همین موضوع، زیر عنوان اقتصاد منحنی دور زابلی و ریفورم های اساسی و علمی دور عبدالملک عبدالرحیم زی مقالات و رسالات و تز های علمی و کتب زیادی به زبانهای مختلف در کشور های راقیه نیز نوشته شده و به نشر رسیده است.

تقدیر پارلمان از پلان پنجساله اول

ادامه دارد...

علاقمندان این اثر و خاطرات ناب و تاریخی، می توانند قسمت های قبلی را با کلیک روی هر قسمت آن در ذیل مطالعه نمایند.

[ارمغان زندان - ۱](#)

[ارمغان زندان - ۲](#)

[ارمغان زندان - ۳](#)

[ارمغان زندان - ۴](#)

[ارمغان زندان - ۵](#)

[ارمغان زندان - ۶](#)

[ارمغان زندان - ۷](#)

[ارمغان زندان - ۸](#)

[ارمغان زندان - ۹](#)

[ارمغان زندان - ۱۰](#)

[ارمغان زندان - ۱۱](#)